

Ylläpidettävän alakoulun oppilasmääräraja

Opeltk 01.04.2025 § 30

Ennakkovaikutusten arviointi laadittu: Kyllä [x] Ei []

Valmistelija

Sivistysjohtaja p.040 3447 311

Sitowise konsultoi v. 2023 Nivalan kaupungille kouluverkkoselvityksen. Selvityksessä päädyttiin ratkomaan Aittola-Järvikylä alueen kouluratkaisua. Vuoden 2024 aikana FCG oli laatimassa kaupungin talouden tasapainottamisohjelmaa, jossa valtuusto on asettanut kasvatus- ja koulutuspalvelujen tasapainotuskeinojen pohjaksi Nivalan väestönkehityksen ja väestörakenteen muutoksesta johtuvat palvelutarpeen muutokset. Selvityksessä todettiin, että tavoite lasten määrän vähentymisen huomioimisesta edellyttää valtuuston tekemien palveluverkkolinjausten päivittämistä.

Nivalan kaupunginvaltuuston hyväksymässä **vuoden 2025 talousarviossa** on strategisen tavoitteen ”Ennakoimme ja kehitämme pitkällä aikavälillä toimivaa ja taloudellisesti kestävästä kaupunkia” toimenpiteeksi kirjattu:

Alakoulujen yksikkökohtaisen tarkastelurajan mahdollinen muutos nykyisestä 40 oppilaasta 50 oppilaaseen tai jokin tuolta väliltä: keväällä 2025 teemme ennakkovaikutusten arvioinnin ja valmistelemme asian kaupunginhallituksen käsittelyä ja kaupunginvaltuuston päätöstä varten.

Kouluverkkoselvityksissä käydään yleensä läpi oppilasmäärämuutokset, talousvaikutukset (opetuksen järjestäminen, henkilöstörakenne, oppilaskuljetukset, tukipalvelut yms) ja kiinteistöjen tilanne. Lisäksi tulee tehdä ennakkovaikutusten arviointi ja suorittaa lapsivaikutusten arviointi sekä kuulla kuntalaisia. Ennakkovaikutusten arvioinnissa (EVA) tulee ottaa huomioon kuntalais-, ympäristö-, organisaatio-, henkilöstö- ja taloudelliset vaikutukset sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä eri vaihtoehtoista. YK:n lapsen oikeuksiin perustuva lapsivaikutusten arviointi (LAVA) on lapsiin kohdistuvien vaikutusten ennakoimista ja seuranta, jonka avulla selvitetään, millaisia hyötyjä tai haittoja erilaisilla lapsiinkohdistuvilla päätöksillä aiheutetaan.

Asetetulla aikataululla ja käytettävissä olevilla resursseilla ei kattavaa, uutta kouluverkkoselvitystä ole ollut mahdollista laatia. Päätöksenteossa on hyödynnettävä ko. konsulttien työtä, oppilasmäärätilastoa ja laadittua kiinteistöstrategiaa.

Kaupunkistrategia päivitetään uuden valtuuston toimesta. Kaupunkistrategiassa v.2020-2025 tavoitteina on ollut mm.

- ”Tarjoamme lapsille ja nuorille laadukkaita ja turvallisia oppimisympäristöjä.”
- ”Kehitämme pitkällä aikavälillä toimivaa ja taloudellisesti kestäväää kaupunkia.”
- ”Ennakoimme kehityssuuntia ja reagoimme rohkeasti ja oikea-aikaisesti kehitystarpeisiin.”

Nivalan koulurakennukset ovat pääsääntöisesti hyvässä tai kohtuullisessa kunnossa. Taloussuunnitelmassa on varattu Haikaran kivi­koulun saneeraus 2025-2026 550.000 €, lukio 2025 340.000 €, Ahteen koulu 70.000 € sekä tulevaisuuden kouluratkaisujen suunnitteluun 2025 20.000 €, 2026 50.000 € ja 2027 50.000 €. Kiinteistöstrategiassa on esitetty kiinteistöjen nykyarvot ja korjausvelat sekä kiinteistöjen ryhmittely. Kaikki sivukylän koulut on asetettu ryhmän 2: ryhmän kiinteistöihin kuuluvat rakennukset, joissa järjestetään kaupungin toimesta palvelutuotantoa, mutta mahdollisissa palveluverkon muutoksissa tilojen käyttötarve voi muuttua. Ryhmän rakennusten taso pyritään ylläpitämään, mutta niissä siedetään enemmän korjausvelkaa kuin 1. ryhmän kiinteistöissä.

<https://poytakirjat.nivala.fi/kokous/20251784-4-35681.PDF>

Oppilastilaston mukaan perusopetuksen kokonaisoppilasmäärä vähenee lukuvuoteen 2031-32 mennessä nykyisestä 1.517 oppilaasta 1.067 oppilaaseen, -450 oppilasta, -30 %. Alakouluilta oppilasmäärä vähenee -321 oppilasta, -33 % ja yläkoululta -129 oppilasta, -24 %. Muutos on raju.

	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30	2030-31	2031-32
Ahde	89	78	81	76	79	74	64	63
Erkkilä	60	59	54	45	42	40	38	34
Haapala	59	65	63	63	60	63	56	48
Haikara	101	102	93	89	83	77	82	66
Junttila	58	52	46	51	52	49	47	44
Järvikylä	96	93	83	83	77	75	72	67
Karvoskylä	54	53	57	56	54	53	59	62
Kyösti Kallion k	254	243	233	224	205	206	207	200
KKK/erityisluokat *	90	80	63	46	33	18	2	0
Malila	53	47	49	42	42	38	32	34
Välikylä	55	54	49	46	41	42	38	30
Yhteensä	969	926	871	821	768	735	697	648
Niva-Kaija	548	544	533	522	501	464	437	419
Yhteensä	1517	1470	1404	1343	1269	1199	1134	1067
*Alakoulujen erityisluokkaopetus on keskitetty Kyösti Kallion koululle. Oppilaiden siirtymiset omilta sivukylien kouluilta erityisluokkiin ei näy tilastossa.								

Kun oppilasmäärä vähenee, vähenee periaatteessa myös opettajien tarve. Mikäli kouluverkossa ei tapahdu muutoksia, yhdysluokkaopetuksen lisääntymisestä huolimatta opetusryhminen keskimääräinen koko pienenee, ylläpidettävien kiinteistöjen neliömäärä oppilasta kohden kasvaa ja oppilaskohtaiset kustannukset kasvavat eikä talouden tasapainottamisohjelmassa valtuuston asettamiin tavoitteisiin päästä. Talousarviossa 2025

tavoitteeksi on asetettu perusopetusryhmän koon nostaminen keskimäärin 20 oppilaaseen (20.9.2024 alakouluissa 16 opp/ryhmä, Niva-Kaijalla 20 opp/ryhmä).

Alla olevassa talulukossa on esitetty lakkaavat koulut 50:n, 45:n ja 40 oppilaan ylläpitämisrajoilla:

Ylläpitämisen raja ja lakkaamisvuosi	Väh. 50 oppilasta	Väh. 45 oppilasta	Väh. 40 oppilasta
Erkkilä	2027	2028	2030
Haapala	2031		
Junntila	2029	2031	
Malila	2025	2027	2029
Välikylä	2026	2028	2030

Erkkilän koulu

- 2024 käyttöön otettu leasing-rakennus
- nettomenot 841.151 € (ei sis. kuljetuksia) 14.257 €/opp.
- kuljetuksessa 21 (36 %)

Haapala

- uusi 1994, vanha 1924, peruskorjattu 1994
- nettomenot 689.894 € (ei sis. kuljetuksia) 10.613 €/opp.
- kuljetuksessa 9 (14 %)

Junntila

- rakennettu 2021
- nettomenot 830.768 € (ei sis. kuljetuksia) 15.986 €/opp.
- kuljetuksessa 4 (8 %)

Malila

- rakennettu 2004
- nettomenot 642.781 € (ei sis. kuljetuksia) 13.676 €/opp
- kuljetuksessa 20 (42 %)

Välikylä

- rakennettu 1898, liikuntasali 1992
- nettomenot 479.043 € (ei sis. kuljetuksia) 8.871 €/opp.
- kuljetuksessa 3 (6 %)

Koulun lakaessa päätettäviä asioita ovat mm. mitä lakkavien koulujen kiinteistöille tapahtuu, kiinteistöjen arvon alaskirjaaminen, oppilaiden sijoittaminen ja uusien kouluuntuloaluiden määrittäminen, tilojen riittävyys vastaanottavalla koululla, henkilöstövaikutukset, kuljetusjärjestelyt, vaikutukset kylälle ja talouteen.

Kaupungin johtoryhmä laatii 1.4.2025 asiasta ennakko vaikutusten arvioinnin.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Viitakangas Riitta

Päätösesitys

Ennen varsinaisen esityksen tekemistä kaupunginhallitukselle/-valtuustolle opetuslautakunta päättää antaa kouluille, vanhempainyhdistyksille, nuorisovaltuustolle ja kuntalaisille tilaisuuden lausua asiasta mielipiteensä.

Päätös

Keskustelun jälkeen opetuslautakunta päätti, että alakoulun ylläpitörajan nostaminen vähintään 50 oppilaaseen on poissuljettu vaihtoehto, eikä sitä tarvitse huomioida lausunnoissa.

Lautakunta päätti pyytää lausuntoja alakoulujen ylläpitämisen oppilasrajasta 22.4.2025 mennessä.

Lausunnoissa tulee ottaa kantaa ainakin seuraaviin asioihin:

- Kaikki lausunnon antajat: Mitä asioita toivotaan otettavan huomioon päätettäessä alakoulujen ylläpitämisen rajasta?
- Vanhempainyhdistykset: Kun koulu lakkaa, mihin kouluun oppilaiden toivotaan siirtyvän?
- Koulut: Mitä käytännön ratkaisuja, toimenpiteitä ja keinoja koulu esittää, että rajana voitaisiin pitää 40 oppilasta ja ryhmäkokojen erojen kasvamisen vaikutuksia voidaan tasata koulun/koulujen ryhmien välillä?

OTE:

Opeltk 29.04.2025 § 39
238/02.00.00/2024

Ennakkovaikutusten arviointi laadittu: Kyllä [] Ei [x]

Valmistelija

Sivistysjohtaja p. 040 3447 311

Esittelijä

Sivistysjohtaja Viitakangas Riitta

Päätösesitys

Opetuslautakunta
1) merkitsee saadut lausunnot tiedoksi ja
2) päättää esittää kaupunginhallitukselle/-valtuustolle, että Nivalan kaupungissa jakossakin alakoulun ylläpitämisen oppilasmääräraja on 40 oppilasta. Oppilasmäärät tarkistetaan syksyisin tilastointipäivän tietojen mukaisesti suunnitelmavuosille talousarvion käsittelyn yhteydessä ja oppilasmäärän laskiessa pysyvästi alle 40:n oppilaan, koulu lakkautetaan kevätlukukauden päättyessä.

Päätös

Sivistysjohtaja esitteli asian lautakunnalle. Lautakunta kävi keskustelua esityksestä.

Keskustelun kuluessa Aleks Päckilä teki vastaesityksen, että Opetuslautakunta

1) merkitsee saadut lausunnot tiedoksi ja

2) päättää esittää kaupunginhallitukselle/-valtuustolle, että

- Nivalan kaupungissa alakoulun ylläpitämisen oppilasmääräraja on jatkossakin 40 oppilasta ja opetusryhmien minimimäärä kolme ryhmää

- kouluverkko pyritään säilyttämään nykyisellään lukuvuoden 2029–2030 loppuun saakka eli näin ollen sitä tarkasteltaisiin seuraavan kerran vuoden 2029 talousarviota käsiteltäessä

- oppilasmäärä tarkistetaan syksyn tilastointipäivän tietojen mukaisesti talousarvion käsittelyn yhteydessä, ja mikäli se on molempina suunnitelmavuosina ulkopaikkakuntalaiset huomioiden alle 40 oppilasta, koulu lakkautetaan kevätlukukauden päättyessä ja yhdistetään yhteen lähellä, koulukuljetusten kannalta järkevästi sijaitsevaan kouluun (ensimmäisenä suunnitelmavuonna)

- älykkään sopeutumisen keinona opetusryhmien keskimääräinen koko pyritään pitämään lukuvuoden 2025–2026 suuruisena (yleisopetuksessa 16,92 oppilasta / ryhmä)

- kiinteistöjen ylläpidosta huolehditaan ja tulevaisuudessa investoinneissa otetaan huomioon kouluilta vapautuneet/vapautuvat tilat

3) toteaa, että alakoulujen yleisopetuksen opetusryhmien määrä, jos erityisluokissa koulua käyvien suhteellinen osuus pysyy samana, vähenisi kevään 2025 tietojen perusteella oppilasmäärän laskun suhteessa lukuvuosittain 2–3 ryhmällä (2026: 48, 2027: 45, 2028: 42; 2029: 40), mikä tulee edellyttämään koulujen henkilöstöltä myös uusia pedagogisia ratkaisuja.

Jarmo Kivioja ja Hilikka Suni kannattivat Aleks Päckilän esitystä.

Keskustelun jälkeen puheenjohtaja totesi, että koska on tehty kannatettu vastaesitys, on suoritettava äänestys. Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi kädennostoäänestystä, mikä hyväksyttiin.

Äänestysjärjestykseksi puheenjohtaja ehdotti, että ensin nostavat käden ne, jotka kannattavat sivistysjohtajan pohjaesitystä (JAA) ja sen jälkeen nostavat käden ne, jotka kannattavat kokouksessa tehtyä vastaesitystä (EI). Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä JAA-ääniä tuli 0 ja EI-ääniä 9 (Sari Gummerus, Jarmo Kivioja, Tuovi Kumpulainen, Kaarina Pyykkönen, Eero Raudaskoski, Hilikka Suni, Tomi Aksila, Juha Maijala, Aleks Päckilä).

Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi, että kokouksessa tehty vastaesitys tuli hyväksytyksi.

OTE:

kaupunginhallitus/ -valtuusto
lausunnon antaneet

koulut

Merk:

Timo Vähäsöyrinki poistui kokouksesta klo 18.50 tämän asian päätöksenteon jälkeen.